



Bu Proje, Avrupa Birliği, Türkiye Cumhuriyeti ve Avrupa Konseyi tarafından birlikte finanse edilmektedir.



İdari Yargılama Usulü El Kitapları Serisi, No. 2

İDARİ YARGININ ETKİNLİĞİNİN ARTIRILMASI VE DANIŞTAYIN KURUMSAL KAPASİTESİNİN GÜÇLENDİRİLMESİ PROJESİ



T.C. HAZINE VE
MALİYE BAKANLIĞI
MERKEZİ FİNANS VE
BİLE GİRİŞ





Bu Proje, Avrupa Birliği, Türkiye Cumhuriyeti ve Avrupa Konseyi tarafından birlikte finanse edilmektedir.



İDARE MAHKEMELERİNDE YETKİ

**İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun
32, 33, 34, 35 ve 36. Maddelerinin
Uygulanmasına İlişkin Rehber El Kitabı**

İdari Yargılama Usulü Rehber El Kitapları, No. 2

Ankara 14. İdari Dava Dairesi Başkanı
Harun Çevik

Ankara 2. İdare Mahkemesi Üyesi
Ramazan Selim

İDARİ YARGININ ETKİNLİĞİNİN ARTIRILMASI VE DANIŞTAYIN KURUMSAL KAPASİTESİNİN GÜÇLENDİRİLMESİ PROJESİ



İdare Mahkemelerinde Yetki, İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 32,33,34,35 ve 36. Maddelerinin Uygulanmasına İlişkin Rehber El Kitabı, İdari Yargının Etkinliğinin Artırılması ve Danıştayın Kurumsal Kapasitesinin Güçlendirilmesi Ortak Projesi kapsamında Türkçe olarak hazırlanmıştır. Proje Avrupa Birliği, Türkiye Cumhuriyeti ve Avrupa Konseyi tarafından ortak finanse edilmekte ve Avrupa Konseyi (AK) tarafından yürütülmektedir. Türkiye Cumhuriyeti Adalet Bakanlığı, Hukuk İşleri Genel Müdürlüğü Projenin nihai faydalanıcısıdır. Bu Projenin sözleşme makamı Merkezi Finans ve İhale Birimidir.

Bu kitabın orijinali Türkçe olarak Ankara 14. İdari Dava Dairesi Başkanı Sayın Harun Çevik ve Ankara 2. İdare Mahkemesi Üyesi Sayın Ramazan Selim tarafından hazırlanmış olup, Prof. Dr. Sn. Selami Demirkol ve çalışma grubu üyeleri katkı sunmuşlardır.

Bu yayın Avrupa Birliği'nin maddi desteği ile hazırlanmıştır. İçerik tamamıyla, yazarların sorumluluğu altındadır ve Avrupa Birliği'nin görüşlerini yansıtmak zorunda değildir.

İçeriğinde yer alanların sorumluluğu yalnızca yazarlara aittir ve her zaman Avrupa Birliği, Avrupa Konseyi veya Türkiye Cumhuriyeti'nin görüşlerini yansıtmayabilir.

Tüm hakları saklıdır. Bu yayının hiçbir bölümü, İletişim Müdürlüğünden (F-67075 Strasbourg Cedex ya da publishing@coe.int) önceden yazılı izin alınmaksızın çevrilemez, fotokopi, kayıt ya da herhangi bir bilgi depolama ya da geri erişim sistemi dâhil olmak üzere, elektronik (CD-Rom, internet, vb.) ya da mekanik olarak, herhangi bir biçimde ya da araçla çoğaltılamaz ya da iletilemez.

Avrupa Konseyi, Eylül 2022 Türkçe baskısı. Şartlar altında Avrupa Birliği'ne lisans verilmiştir.

Kapak tasarımı ve sayfa düzeni: Ceket Medya
© Avrupa Konseyi, Eylül 2022
Basım yeri: 7 Punto Tasarım Matbaacılık Pro. Org.
Basım ve Reklam Hizmetleri Ltd. Şti.
Kazım Karabekir Caddesi No: 95/48
İskitler, Altındağ/ANKARA
T: +90 312 342 42 55
F: +90 312 341 77 64
info@7punto.com
www.7punto.com



Bu Proje, Avrupa Birliği, Türkiye Cumhuriyeti ve Avrupa Konseyi tarafından birlikte finanse edilmektedir.



İDARE MAHKEMELERİNDE YETKİ

**İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun
32, 33, 34, 35 ve 36. Maddelerinin
Uygulanmasına İlişkin Rehber El Kitabı**

İdari Yargılama Usulü Rehber El Kitapları, No. 2

Ankara 14. İdari Dava Dairesi Başkanı
Harun evik

Ankara 2. İdare Mahkemesi yesi
Ramazan Selim

İDARİ YARGININ ETKİNLİĞİNİN ARTIRILMASI VE DANIşTAYIN KURUMSAL KAPASİTESİNİN GÜÇLENDİRİLMESİ PROJESİ



Bu İdare Mahkemelerinde Yetki, İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 32, 33, 34, 35 ve 36. Maddelerinin Uygulanmasına İlişkin Rehber El Kitabı, İdari Yargının Etkinliğinin Artırılması ve Danıştayın Kurumsal Kapasitesinin Güçlendirilmesi Ortak Projesi kapsamında Türkçe olarak hazırlanmıştır.

İdari Yargılama Usulü Rehber El Kitapları

İdari Yargılama Usulü Rehber El Kitapları, No. 1
İdare Mahkemelerinde Görev- İdare Mahkemelerinde
Görev, İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 14/3-a
Maddesinin Uygulanmasına İlişkin Rehber El Kitabı

Harun Çevik / Ankara 14. İdari Dava Dairesi Başkanı
Nur Hilal Aktaş / Ankara 2. İdare Mahkemesi Üyesi

İdari Yargılama Usulü Rehber El Kitapları, No. 2
İdare Mahkemelerinde Yetki İdari Yargılama Usulü
Kanunu' nun 32, 33, 34, 35 ve 36. Maddelerinin
Uygulanmasına İlişkin Rehber El Kitabı

Harun Çevik / Ankara 14. İdari Dava Dairesi Başkanı
Ramazan Selim / Ankara 2. İdare Mahkemesi Üyesi

İdari Yargılama Usulü El Kitapları, No. 3
İdare Mahkemelerinde Ehliyet: İdari Yargılama Usulü
Kanunu' nun 14/3- Maddesinin Uygulanmasına
İlişkin Rehber El Kitabı

Harun Çevik / Ankara 14. İdari Dava Dairesi Başkanı
Elif Akın / Ankara 2. İdare Mahkemesi Üyesi

İdari Yargılama Usulü El Kitapları, No. 4
İdare Mahkemelerinde Süre İdari Yargılama Usulü
Kanunu'nun 7, 8, 9, 10, 11, 12 ve 13. Maddelerinin
Uygulanmasına İlişkin Rehber El Kitabı

Harun Çevik / Ankara 14. İdari Dava Dairesi Başkanı
Erhan Pektaş / Ankara 2. İdare Mahkemesi Üyesi

İdari Yargılama Usulü El Kitapları, No. 5
İdare Mahkemelerinde Kesin ve Yürütülmesi
Zorunlu İşlem İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun
2 ve 14. Maddelerinin Uygulanmasına İlişkin
Rehber El Kitabı

Harun Çevik / Ankara 14. İdari Dava Dairesi Başkanı
Yakup Camgöz / Aksaray İdare Mahkemesi Başkanı

İdari Yargılama Usulü El Kitapları, No. 6
İdare Mahkemelerinde Husumet İdari Yargılama
Usulü Kanunu'nun 3 ve 15. Maddelerinin
Uygulanmasına İlişkin Rehber El Kitabı

Harun Çevik / Ankara 14. İdari Dava Dairesi Başkanı
Fatma Bademci Turan / Ankara 2. İdare Mahkemesi Üyesi

İdare Mahkemelerinde Görülen Davalar ve
Yargılama Usulü ile İlgili Sıkça Sorulan Sorular

Bülent Küfödür / Ankara Bölge İdare Mahkemesi Başkanı

İdari Davalar - Dilekçe Örnekleri

Bülent Küfödür / Ankara Bölge İdare Mahkemesi Başkanı

Çalışma Grubu Üyeleri

Bülent Küfödür / Ankara Bölge İdare Mahkemesi 1. İdari Dava Dairesi Başkanı
Harun Çevik / Ankara Bölge İdare Mahkemesi 14. İdari Dava Dairesi Başkanı
Zühal Öztürk / Ankara 5. İdare Mahkemesi Başkanı
Bekir Ufuk Kadıgil / Ankara 6. İdare Mahkemesi Başkanı
Tufan Teke / Ankara 12. İdare Mahkemesi Başkanı
Özden Atabek / Ankara Bölge İdare Mahkemesi 1. İdari Dava Dairesi Üyesi

Adalet Bakanlığı Hukuk İşleri Genel Müdürlüğü (Proje Ekibi)

Metin Engin / Daire Başkanı, Adalet Bakanlığı HİGM
Ekrem Gökçek / Tetkik Hâkimi, Adalet Bakanlığı HİGM
Abdulkadir Tutar / Tetkik Hâkimi, Adalet Bakanlığı HİGM
Ahmet Emre Dilekcan / Tetkik Hâkimi, Adalet Bakanlığı HİGM
Selahattin Sotar / Büro Amiri, Adalet Bakanlığı HİGM
Hanife Şenol / Proje Büro Memuru, Adalet Bakanlığı HİGM
Nezafet Adanur / Proje Büro Memuru, Adalet Bakanlığı HİGM
Büşra Sert / Proje Büro Memuru, Adalet Bakanlığı HİGM

Avrupa Konseyi Proje Ekibi

Özlem Demirel Cook, Proje Müdürü
Damla Sarıaslan Yeniçerioglu, Kıdemli Proje Sorumlusu
Gülşah Doğan, Proje Sorumlusu
Aslıhan Sevimli Yılmaz, Proje Dil Asistanı
Ayşe Günçe Erdal, Proje Asistanı

Hak kayıplarına yol açılmaması bakımından, dava tarihi itibarıyla bu kitapçıkların güncellendiği tarihten sonra yapılmış mevzuat ve içtihat değişikliklerinin göz önünde bulundurulması gerekmektedir.

SUNUŞ

Bu Rehber El Kitabı **İdari Yargının Etkinliğinin Artırılması ve Danıştayın Kurumsal Kapasitesinin Güçlendirilmesi Projesi** kapsamında, seçilen pilot mahkemelerin hâkimleri tarafından ve çalışma gruplarının katkıları ile hazırlanmıştır.

Proje kapsamında hazırlanan **İdare Mahkemelerinde Yetki, İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 32, 33, 34, 35 ve 36. Maddelerinin Uygulanmasına İlişkin Rehber El Kitabı**, idari yargı sistemi içerisindeki idari yargılamada uygulanacak usul ve esaslar açısından 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu ve 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 31. maddesinde atf yapılan hususlarda 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu hükümlerinin uygulanmasına yönelik olarak hazırlanmış olup, bir idari davanın usulüne uygun şekilde nasıl açılacağı ve yargılama usulünün nasıl işlediğine ilişkin rehber bilgiler yer almaktadır.

Bu Rehber El Kitabının amacı ilgili kanun hükümlerine göre idare mahkemelerinde görülecek davaların yargılama sürecinde zaman ve iş kaybını en aza indirmenin yanı sıra mahkemeye erişimi kolay ve yargılamayı etkili kılmaktır.

Söz konusu yayın yürürlükte bulunan mevzuat uyarınca bilgilendirme mahiyetinde hazırlanmış olup herhangi hukuki bir yönlendirme içermemektedir.

1136 sayılı Avukatlık Kanunu uyarınca hukuki danışmanlık yapma yetkisi yalnızca baroda kayıtlı avukatlara aittir. Bu materyaller, bilgilendirme amaçlı hazırlanmış olup herhangi bir hak kaybı yaşamamak için bir avukatın yardımına başvurulmasının uygun olacağı ve maddi imkanlarınızın yetersiz olması durumunda Adli Yardım talepleri Barolar tarafından karşılandığından, söz konusu talebinizi bulduğunuz yer Baro Başkanlığı Adli Yardım Merkezine yapılması gerektiği hususunu bilgilerinize sunarız.

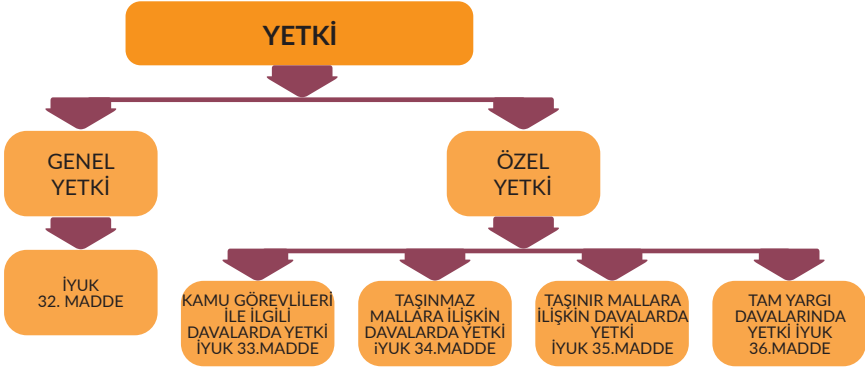
İÇİNDEKİLER

GİRİŞ	1
1- 2577 SAYILI YASANIN 32. MADDESİNDE “GENEL YETKİ”	1
A- Emsal Kararlar	3
B- İdari Davalarda Özel Yetki	8
2- 2577 SAYILI YASANIN 33. MADDESİNDE “KAMU GÖREVLİLERİ İLE İLGİLİ DAVALARDA YETKİ”	8
A- Atama ve Nakiller ile İlgili Davalarda Yetkili Mahkeme	9
B- Kamu Görevlilerinin Görevlerine Son Verilme, Emekli Edilme ve Görevden Uzaklaştırılmaları ile İlgili Davalarda Yetkili Mahkeme	11
C- Kamu Görevlileri ile İlgili Diğer Davalarda Yetkili Mahkeme.....	15
D- Hâkim ve Savcıların Mali ve Sosyal Haklarına ve Sicillerine İlişkin Konularla, Müfettiş Hal Kâğıtlarına Karşı Açacakları ve İdare Mahkemelerinin Görevine Giren Davalarda Yetkili Mahkeme.....	18
3- 2577 SAYILI YASANIN 34. MADDESİNDE “TAŞINMAZ MALLARA İLİŞKİN DAVALARDA YETKİ”	19
4- 2577 SAYILI YASANIN 35. MADDESİNDE “TAŞINIR MALLARA İLİŞKİN DAVALARDA YETKİ”	22
5- 2577 SAYILI YASANIN 36. MADDESİNDE “TAM YARGI DAVALARINDA YETKİ”	22
A- İdari İşlemlerden Doğan Tam Yargı Davalarında Yetkili Mahkeme.....	23
B- Bayındırlık ve Ulaştırma Gibi Bir Hizmetten veya İdari Eylemlerden Doğan Tam Yargı Davalarında Yetkili Mahkeme.....	26
C- Diğer Hallerde Yetkili Mahkeme	31
D- Uygulamadan Örnekler ve Danıştay Dairelerinin Görüşleri	32



GİRİŞ

Bu kitapçık, idari yargı sisteminde bulunan görevli ve yetkili mahkemelerde açılacak davalarda 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 32, 33, 34, 35 ve 36. maddelerine uygun olarak yetkili idare mahkemesinde dava açılmasını sağlamaya yardımcı olmak, bu şekilde yargılama sürecinde zaman ve iş kaybını en aza indirmek, mahkemeye erişimi kolaylaştırmak ve yargılamanın etkin kılınması amacıyla hazırlanmıştır.



1- 2577 SAYILI YASANIN 32. MADDESİNDE

“Genel Yetki” başlığı altında

- “1. Göreve ilişkin hükümler saklı kalmak şartıyla bu Kanunda veya özel kanunlarda yetkili idare mahkemesinin gösterilmemiş olması halinde, yetkili idare mahkemesi, dava konusu olan idari işlemi veya idari sözleşmeyi yapan idari merciin bulunduğu yerdeki idare mahkemesidir.
2. Bu Kanunun uygulanmasında yetki kamu düzenindedir.” hükmü öngörülmüştür.

Yukarıdaki madde hükmünde belirtilen genel yetki kuralı yasalarda, yetkili idari yargı yerinin gösterilmemesi durumunda uygulanacak ana kural niteliğinde bir çerçeveye çizmiştir. Yasalarda, yetkili idari yargı yerinin gösterilmemiş olması halinde, yetkili idare mahkemesi, dava konusu olan idari işlemi veya idari sözleşmeyi yapan idari kuruluşun bulunduğu yerdeki idare mahkemesidir. Bir dava veya uyuşmazlık için özel yetkili yargı yeri belirlenmişse, bu alanda genel yetki kuralı geçerli olmaz.

İdare mahkemeleri il merkezlerinde kurulmuş olduğundan, İdari Yargılama Usul Kanunu'nun 32.maddesinin 1.fıkrasında geçen "idari merciin bulunduğu yerdeki idare mahkemesidir" ifadesi, idari işlemi tesis eden veya idari sözleşmeyi yapan idarenin bulunduğu ilin, yargı çevresi bakımından bağlı olduğu idare mahkemesini belirtmektedir.

İdare Mahkemeleri ve Yargı çevrelerindeki illeri aşağıda tabloda görebiliriz;

İdare Mahkemeleri	Yargı Çevresine Dahil Olan İller
Adana İdare	Adana, Osmaniye
Hatay İdare	Hatay
Mersin İdare	Mersin
Ankara İdare	Ankara
Bolu İdare	Bolu, Düzce
Kayseri İdare	Kayseri, Nevşehir
Yozgat İdare	Yozgat, Kırşehir
Kırıkkale İdare	Kırıkkale
Sivas İdare	Sivas
Zonguldak İdare	Zonguldak, Bartın
Kastamonu İdare	Kastamonu, Çankırı, Karabük
Bursa İdare	Bursa, Yalova
Balıkesir İdare	Balıkesir
Çanakkale İdare	Çanakkale
Eskişehir İdare	Eskişehir
Kütahya İdare	Kütahya
Sakarya İdare	Sakarya, Bilecik
Erzurum İdare	Erzurum, Ağrı, Kars, Iğdır, Ardahan, Bingöl, Bayburt
Erzincan İdare	Erzincan, Gümüşhane, Tunceli
Van İdare	Van, Bitlis, Hakkâri, Muş
Gaziantep İdare	Gaziantep, Kilis
Diyarbakır İdare	Diyarbakır

İdare Mahkemeleri	Yargı Çevresine Dahil Olan İller
Batman İdare	Batman
Mardin İdare	Mardin, Şırnak
Siirt İdare	Siirt
Adıyaman İdare	Adıyaman
Kahramanmaraş İdare	Kahramanmaraş
Şanlıurfa İdare	Şanlıurfa
Malatya İdare	Malatya
Elâzığ İdare	Elâzığ
İstanbul İdare	İstanbul
Edirne İdare	Edirne, Kırklareli
Tekirdağ İdare	Tekirdağ
Kocaeli İdare	Kocaeli
İzmir İdare	İzmir
Aydın İdare	Aydın
Muğla İdare	Muğla
Denizli İdare	Denizli
Manisa İdare	Manisa
Uşak İdare	Uşak
Konya İdare	Konya, Karaman
Antalya İdare	Antalya
Isparta İdare	Isparta, Burdur
Afyonkarahisar İdare	Afyonkarahisar
Aksaray İdare	Aksaray, Niğde
Samsun İdare	Samsun, Amasya, Sinop
Çorum İdare	Çorum
Ordu İdare	Ordu, Giresun
Giresun (Faaliyette değil)	
Tokat İdare	Tokat
Trabzon İdare	Trabzon
Rize İdare	Rize, Artvin

A- Emsal Kararlar

- 1- İstanbul ilinde istihdam edilmek üzere çarşı ve mahalle bekkılığı sınavına katılan davacı tarafından, fiziki yeterlilik ve mülakat sınavında başarısız sayılmasına ilişkin işlemin iptali istemiyle Emniyet Genel Müdürlüğüne karşı

açılan davada; Danıştay 12.Dairesinin 28.01.2020 tarih ve E:2020/230-K:2020/631 sayılı kararıyla; çarşı ve mahalle bekçilerinin vali veya kaymakam onayı ile aday memur olarak atandığı dikkate alındığında girdiği çarşı ve mahalle bekçisi alımı fiziki yeterlilik ve sözlü sınavında başarısız sayılan davacının, başarısız sayılmasına ilişkin işlemi tesis eden makamın İstanbul Valiliği olduğundan, kamu görevlisi sıfatını haiz olmayan davacının istihdam talebiyle yaptığı başvurunun reddine ilişkin işlemden kaynaklanan uyuşmazlığın görüm ve çözümünde, 2577 sayılı Kanun'un 32/1. maddesi uyarınca işlemi tesis eden idari merciin bulunduğu İstanbul ilinin idari yargı yetkisi bakımından bağlı bulunduğu İstanbul İdare Mahkemesinin yetkili olduğuna karar vermiştir.

*

- 2- Konya ili, Adil Karaağaç Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesinde öğretmen olarak görev yapmakta iken 01/09/2016 gün ve 29818 (Mükerrer) sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 672 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Kamu Personeline İlişkin Alınan Tedbirlere Dair Kanun Hükmünde Kararname eki liste ile kamu görevinden çıkarılan davacı tarafından, olağanüstü hal döneminin sona erdiğinden bahisle kamu görevine yeniden atanma talebiyle yapılan başvurusunun zımnen reddine ilişkin işlemin iptali istemiyle Milli Eğitim Bakanlığına karşı açılan davada; Danıştay 5.Dairesinin 24.12.2019 tarih ve E:2019/5350-K:2019/6673 sayılı kararıyla; uyuşmazlığın, öğretmen olarak görev yapmakta iken 672 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile kamu görevinden çıkarılan davacının, olağanüstü halin sona ermesi sebebiyle göreve başlatılma talebiyle yapmış olduğu başvurusunun zımnen reddine ilişkin Milli Eğitim Bakanlığı işleminden kaynaklanması nedeniyle davanın görüm ve çözümünün, 2577 sayılı Kanun'un 32/1. maddesi uyarınca zımni ret işlemi tesis eden idari merciin bulunduğu Ankara ilinin idari yargı yetkisi bakımından bağlı bulunduğu Ankara İdare Mahkemesinin yetkili olduğuna karar vermiştir.

*

- 3- Başbakanlık Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığına bağlı Adana deposunda operatör olarak görev yapan davacı tarafından, 696 sayılı KHK kapsamında sürekli işçi kadrosuna geçiş başvurusunun reddi üzerine yapılan itirazın reddedilmesine ilişkin işlemin iptali istemiyle İçişleri Bakanlığına karşı açılan davada; Danıştay 12.Dairesinin 19.02.2020 tarih ve E:2020/539-K:2020/1440 sayılı kararıyla; Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığına ait Adana ilinde bulunan AFAD lojistik deposunda depo sorumlusu olarak çalışan davacının, idareye statü hukuku çerçevesinde bağlı bir kamu görevlisi olarak nitelendirilemeyeceği, bu nedenle kamu işçisi olarak atanma talebinin de kamu görevlisinin özlük işleri kapsamında olmadığı bu haliyle görülmekte olan işbu uyuşmazlığın 2577 sayılı Kanun'un 32. maddesinin birinci fıkrasında düzenlenen genel yetki hükümleri çerçevesinde çözüme kavuşturulması gerektiği sonucuna ulaşılmaktadır. Bu durumda, iptali istenilen idari işlemin Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığınca tesis edildiği görüldüğünden davanın görüm ve çözümünde, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 32. maddesinin birinci fıkrası uyarınca dava konusu işlemi tesis eden idarenin bulunduğu yerde kurulu Ankara İdare Mahkemesinin yetkili olduğuna karar vermiştir.

*

- 4- 2828 sayılı Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Kanunu uyarınca 21/10/2004 tarihinde koruma altına alınan davacı tarafından; korunmaya muhtaç çocukların işe yerleştirilmesini amaçlayan 2828 sayılı Yasa'nın Ek-1. maddesi kapsamında form (A) belgesi düzenlenmesi istemiyle yaptığı başvurusunun kurumdan izinsiz ayrıldığından bahisle reddine ilişkin Samsun Valiliği Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğünün 07/10/2019 tarih ve E.2489681 sayılı işleminin iptali istemiyle açılan davada; Ankara 2.İdare Mahkemesinin 10.06.2020 tarih E:2019/2230-K:2020/1028 sayılı kararıyla; korunmaya muhtaç çocukların işe yerleştirilmesini amaçlayan 2828 sayılı Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Kanunu'nun Ek-1. maddesi kapsamında

form (A) belgesi düzenlenmesi istemiyle yaptığı başvurunun; kurumdun izinsiz olarak ayrıldığından bahisle reddine ilişkin Samsun Valiliği Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü'nün 07/10/2019 tarih ve E.2489681 sayılı işleminin iptali istemiyle açılan iş bu davanın görüm ve çözümünde; 2577 sayılı Kanun'un 32/1. maddesi gereğince işlemin tesis eden idarenin bulunduğu yer idare mahkemesi olan Samsun İdare Mahkemesinin yetkili olduğuna karar vermiştir.

*

- 5- Samsun Emniyet Müdürlüğünde 3. sınıf emniyet müdürü olarak görev yapmakta iken 22/03/2016 tarihinde meslekten çıkarma cezası ile görevle iliřđi kesilen davacı tarafından, aldığı disiplin cezaları nedeniyle kendisinden tahsil edilen 12.578,39-TL tutarındaki uçuş ve dalış tazminatının ceza yargılamasından beraat ettiğinden bahisle tarafına iadesine için yaptığı başvurunun zımnen reddine ilişkin işlemin iptali ile 12.578,39-TL'nin başvuru tarihinden itibaren işleyecek yasal faizi ile birlikte ödenmesine karar verilmesi istemiyle açılan davada; Danıştay 12.Dairesinin 06.08.2020 tarih ve E:2020/2708-K:2020/2748 sayılı kararıyla; davacının dava tarihi itibarıyla kamu görevlisi statüsünde olmadığı dikkate alındığında, söz konusu uyuşmazlığın görüm ve çözümünde, 2577 sayılı Kanun'un 32. maddesinin 1. fıkrası uyarınca, idari işlemin tesis eden idari merciin bulunduğu yer idare mahkemesi olan Ankara İdare Mahkemesi yetkili olduğuna karar vermiştir.

*

- 6- Davacı tarafından, dış kaynaktan muvazzaf subay temini kapsamında Milli Savunma Üniversitesi Kara Harp Okulu İzmir Maltepe Yerleşkesinde Subay Temel Askerlik ve Subaylık Anlayışı Kazandırma (SUTASAK) eğitimi görmekte iken, sağlık kurulu raporunun olumsuz olduğundan bahisle adaylık işlemlerinin sonlandırılarak iliřđinin kesilmesine ilişkin işlemin iptali istemiyle Milli Savunma Bakanlığına karşı açılan davada; Danıştay 8.Dairesinin 21.05.2020 tarih ve E:2020/3203-K:2020/2114 sayılı kararıyla; dava dilekçesi

ve ekleri ile dosyadaki bilgi ve belgelerin incelenmesinden, muvazzaf subay temini kapsamında yapılan seçim aşaması sınavlarında başarılı olan davacının adaylık işlemlerinin, mevzuat gereğince yetkili kurumdan hakkında gelen bilginin Milli Savunma Bakanlığı üst değerlendirme komisyonu üyelerince mevzuat hükümleri uyarınca değerlendirilerek, sağlık kurulu raporunun olumsuz olduğuna karar verilmesi neticesinde iptal edildiği anlaşılmış olup, davacının ilişkisinin kesilmesine yönelik işlemin iptali istemiyle Milli Savunma Bakanlığına karşı açılan davada, genel yetki kuralı uyarınca uyusmazlığın görüm ve çözümünde işlemi tesis eden idarenin bulunduğu yer idare mahkemesi olan Ankara İdare Mahkemesi yetkili olduğuna karar vermiştir.

*

- 7- Davacı tarafından, Isparta Terörizmle Mücadele Eğitim ve Tatbikat Merkezi Komutanlığına uzman erbaş kursiyeri olarak atamasının yapılmasından sonra güvenlik soruşturmasının olumsuz sonuçlandığı gerekçesiyle kendisiyle sözleşme imzalanmayarak ilişkisinin kesilmesine ilişkin Kara Kuvvetleri Komutanlığı işleminin iptali istemiyle Milli Savunma Bakanlığına karşı açılan davada, Danıştay 8.Dairesinin 17.03.2020 tarih ve E:2020/1974-K:2020/1959 sayılı kararıyla; olayda, Isparta İdare Mahkemesinin 17.01.2020 tarihli ara kararı üzerine Isparta Terörizmle Mücadele Eğitim ve Tatbikat Merkezi Komutanlığı tarafından verilen 29.01.2020 tarihli cevapta, davacı hakkında Kara Kuvvetleri Komutanlığı tarafından sözleşme imzalanmama hususunun bildirilmesi üzerine davacının birliğe katılış işleminin yapılmadığının belirtildiği, yine dosyaya ibraz edilen Milli Savunma Bakanlığı Kara Kuvvetleri Komutanlığı Personel Başkanlığının 24.10.2019 tarih ve 2477377 sayılı yazısı ve eki belgede davacının da aralarında bulunduğu 29 personelin güvenlik soruşturmasının olumsuz sonuçlanması nedeniyle uzman erbaş adaylığının sonlandırıldığı ve söz konusu personelin kurs merkezine katılması durumunda kendileri ile sözleşme yapılmayacağı-

nın ve bu personelden silah altında bulunanlara ise anılan emrin tebliğ edileceği ve kurs merkezine sevk edilmeyeceğinin bildirildiği görülmüştür.

Bu durumda, davacının güvenlik soruşturmasının olumsuz sonuçlanması üzerine davacı ile uzman erbaş sözleşmesi imzalanmayıp adaylığının sonlandırılması işleminin Milli Savunma Bakanlığı Kara Kuvvetleri Komutanlığı Personel Başkanlığınca tesis edildiği, davacının atamasının yapıldığı Isparta ilinde bulunan kurs merkezine sevk edilmediği gibi burada kurs da görmediği, bu itibarla iş bu davanın görüm ve çözümünde genel yetki kuralı uyarınca dava konusu işlemi tesis eden idarenin bulunduğu yer mahkemesi olan Ankara İdare Mahkemesinin yetkili olduğuna karar vermiştir.

B- İdari Davalarda Özel Yetki:

Bazı durumlarda yetki, Kanunda özel olarak belirtilmiştir. Yetkinin özel olarak belirtildiği hallerde özel yetki kuralı uygulanır. Özel yetki kuralları İdari Yargılama Usul Kanunu'nun 33., 34., 35. ve 36. maddelerinde açıkça belirtilmiştir.

2- 2577 SAYILI YASANIN 33. MADDESİNDE

“Kamu Görevlileri İle İlgili Davalarda Yetki” başlığı altında;

- “Madde 33-1. Kamu görevlilerinin atanması ve nakilleri ile ilgili davalarda yetkili mahkeme, kamu görevlilerinin yeni veya eski görev yeri idare mahkemesidir.*
- 2. Kamu görevlilerinin görevlerine son verilmesi, emekli edilmeleri veya görevden uzaklaştırılmaları ile ilgili davalarda yetkili mahkeme, kamu görevlisinin son görev yaptığı yer idare mahkemesidir.*
 - 3. Kamu görevlilerinin görevle ilişkisinin kesilmesi sonucunu doğurmayan disiplin cezaları ile ilerleme, yükselme, sicil, intibak ve diğer özlük ve parasal hakları ve mahalli idarelerin organları ile bu organların üyelerinin geçici bir tedbir olarak görevden uzak-*

laştırılmalarıyla ilgili davalarda yetkili mahkeme ilgilinin görevli bulunduğu yer idare mahkemesidir.

4. Özel kanunlardaki hükümler saklı kalmak kaydıyla, hâkim ve savcılarının mali ve sosyal haklarına ve sicillerine ilişkin konularla, müfettiş hal kâğıtlarına karşı açacakları ve idare mahkemelerinin görevine giren davalarda yetkili mahkeme, hâkim veya savcının görev yaptığı yerin idari yargı yetkisi yönünden bağlı olduğu bölge idare mahkemesine en yakın bölge idare mahkemesinin bulunduğu yer idare mahkemesidir.” kurallarına yer verilmiştir.

İdari Yargılama Usul Kanunu'nun 33.maddesinde kamu görevlileri tarafından açılacak davalarla ilgili özel yetki kuralı düzenlenmiştir. Madde metninde geçen “kamu görevlileri” ifadesi işçi statüsü dışında kamu kurum ve kuruluşlarında çalışan tüm personeli kapsamaktadır. 33.maddeki yetki kurallarının hangi hallerde uygulanacağı tek tek sayılmak suretiyle belirtilmiştir.



A- Atama ve Nakiller ile İlgili Davalarda Yetkili Mahkeme

İdari Yargılama Usul Kanunu'nun 33.maddesinin 1.fıkrasına göre; kamu görevlilerinin atanmaları, nakilleriyle ilgili davalarda yetkili mahkeme, kamu görevlilerinin “yeni” veya “eski” görev yeri idare mahkemesidir. Kamu görevlisi isterse eski görev yerindeki idare mahkemesinde, isterse de yeni görev yerindeki idare mahkemesinde dava açmakta serbesttir.



- 1- Ankara Büyükşehir Belediyesi Gençlik Çocuk ve Aile Danışmanlık Merkezinde psikolog olarak görev yapan davacı tarafından; eş durumu nedeniyle Üsküdar Belediye Başkanlığı kadrosuna naklen atanma talebiyle yaptığı başvurunun reddine ilişkin işlemin iptali istemiyle Üsküdar Belediye Başkanlığına karşı açılan davada; Danıştay 2.Dairesinin 07.01.2020 tarih ve E:2019/3910-K:2020/134 sayılı kararıyla; 2577 sayılı Kanun'un 33/1. maddesinde belirtilen, kamu görevlilerinin atanması kavramının, atanmama işlemi de kapsadığı sonucuna varıldığından; kamu görevlisi statüsünde olan davacının, eş durumu nedeniyle Üsküdar Belediye Başkanlığı kadrosuna naklen atanma talebiyle yaptığı başvurunun reddine ilişkin işlemin iptali isteminden kaynaklanan uyuşmazlığın görüm ve çözümünde, anılan maddede düzenlenen özel yetki kuralı uyarınca, ilgilinin görev yaptığı Ankara ilinin bağlı bulunduğu Ankara İdare Mahkemesinin yetkili olduğuna karar vermiştir.

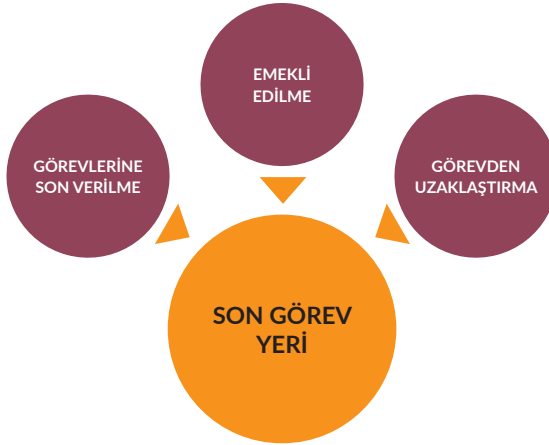
*

- 2- Manisa Küçük ve Orta Ölçekli Mükellefler Grup Başkanlığında Vergi Müfettiş Yardımcısı olarak görev yapmakta iken söz konusu Grup Başkanlığının kapatılması üzerine 05/12/2019 tarih ve 1031 sayılı Başkanlık Oluru ile Anadolu (İstanbul) Küçük ve Orta Ölçekli Mükellefler Grup Başkanlığına görevlendirilen davacı tarafından, eş durumu mazereti nedeniyle İzmir Küçük ve Orta Ölçekli Mükellefler Grup Başkanlığına görevlendirilmesi istemiyle yaptığı başvurunun zımnen red-

dine ilişkin işlemin iptali istemiyle Hazine ve Maliye Bakanlığına karşı açılan davada; Danıştay 2.Dairesinin 23.06.2020 tarih ve E:2020/954-K:2020/1828 sayılı kararıyla; kamu görevlisi olan davacının Manisa ilinde görev yapmakta iken, İzmir iline atanma talebinde bulunduğu ve İstanbul ilinde göreve başlamadan önce de işbu davayı açmış olduğu hususları dikkate alındığında, davaya konu uyuşmazlığın çözümünde, 2577 sayılı Kanunun 33/1. maddesi uyarınca davacının görevli olduğu yer idare mahkemesi olan Manisa İdare Mahkemesi yetkili olduğuna karar vermiştir.

B- Kamu Görevlilerinin Görevlerine Son Verilme, Emekli Edilme ve Görevden Uzaklaştırılmaları ile İlgili Davalarda Yetkili Mahkeme

İdari Yargılama Usul Kanunu'nun 33.maddesinin 2.fıkrasına göre; kamu görevlilerinin görevlerine son verilmesi, emekli edilmeleri veya görevden uzaklaştırılmaları ile ilgili davalarda yetkili mahkeme, kamu görevlisinin “son görev yaptığı yer” idare mahkemesidir.



- 1- Davacı tarafından, Kara Kuvvetleri Komutanlığı emrinde yüzbaşı olarak görev yapmakta iken kamu görevinden çıkarılmasına ilişkin Milli Savunma Bakanlığı işleminin iptali istemiyle Milli Savunma Bakanlığına karşı açılan davada; Danıştay 5.Dairesinin 20.01.2020 tarih ve E:2019/6439-K:2020/178

sayılı kararıyla; uyuşmazlığın, davacının Ankara'da Atıcılık ve Uzman Nişancılık Eğitim Birlik Komutanlığı emrinde görev yapmakta iken kamu görevinden çıkarılmasından kaynaklanmış olması nedeniyle; davanın görüm ve çözümünün, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 33. maddesinin 2. fıkrası gereğince davacının son görev yeri olan Ankara ilinin bağlı bulunduğu Ankara İdare Mahkemesinin yetkili olduğuna karar vermiştir.

*

- 2- Davacı tarafından, İstanbul/İkmal Maliye Eğitim ve Merkez Komutanlığı Uzman Erbaş Kurs Bölük Komutanlığında Temel Uzman Erbaş Kursu gören davacının güvenlik soruşturmasının olumsuz sonuçlandığından bahisle sözleşmesinin feshine ilişkin işlemin iptali ile ilişik kesme tarihi ile göreve iade edildiği tarih arasında geçen döneme ilişkin görev aylıkları ve aylık farklarının tahakkuk tarihlerinden itibaren ödeme tarihine kadar işleyecek yasal faizi ile birlikte ödenmesine karar verilmesi istemiyle Milli Savunma Bakanlığına karşı açılan davada; Danıştay 12.Dairesinin 13.05.2020 tarih ve E:2020/1432-K:2020/2103 sayılı kararıyla; davacının askerlik görevini ifa ederken Milli Savunma Bakanlığınca gerçekleştirilen uzman çavuşluk alımı kapsamında adı geçen Milli Savunma Bakanlığında başvuruda bulunduğu, bu başvurusunun kabul edilmesinin akabinde kursa başlatıldığı ve davalı idarenin dava dosyasına sunmuş olduğu bilgi ve belgelerden anlaşıldığı üzere 18.04.2019 tarihli olur ile davacının 18.02.2019 tarihinden itibaren dört yıl, on ay, üç gün olmak üzere 31 Aralık 2023 tarihine kadar sözleşmeli olarak görev yapmasına ilişkin sözleşmesinin onaylandığı, bu arada davacı hakkında yürütülen güvenlik soruşturmasının olumsuz sonuçlandığından bahisle sözleşmesinin feshine ilişkin 12.04.2019 tarih ve 892846 sayılı işlemin iptali ile ilişik kesme tarihi ile göreve iade edildiği tarih arasında geçen döneme ilişkin görev aylıkları ve aylık farklarının tahakkuk tarihlerinden itibaren ödeme tarihine kadar işleyecek yasal

faizi ile birlikte davalı idare tarafından, tarafına ödenmesi istemiyle bakılmakta olan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Bu durumda, davacı ile idarenin sözleşme imzalamış olması, davacının kamu görevlisi (sözleşmeli uzman çavuş) olması ve uyuşmazlığın kamu görevlisinin sözleşmesinin feshedilerek görevine son verilmesine ilişkin davalar kapsamında bulunması sebebiyle uyuşmazlığın görüm ve çözümünde, davacının son olarak görev yaptığı İstanbul ilinde bulunan İstanbul İdare Mahkemesinin yetkili olduğuna karar vermiştir.

*

- 3- Davacı tarafından, müvekkilinin, Kıbrıs Türk Barış Kuvvetleri Komutanlığı emrinde görev yapmakta iken, 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin geçici 35. maddesi uyarınca kamu görevinden çıkarılmasına ilişkin 14/06/2019 tarih ve 2019/53 sayılı Milli Savunma Bakanlığı işleminin iptali istemiyle Milli Savunma Bakanlığına karşı açılan davada; Danıştay 5.Dairesinin 01.06.2020 tarih ve E:2020/2293-K:2020/2214 sayılı kararıyla; davacının Kıbrıs'ta bulunan ve doğrudan Hava Kuvvetleri Komutanlığına bağlı KTBKK Des. Hrk. Mrk. Bşklığı Hv. Ks. Amirliğinde Üsteğmen olarak görev yapmakta iken kamu görevinden çıkarıldığı anlaşıldığından, bu işlemin iptali istemiyle açılan davanın görüm ve çözümünün, 2577 sayılı Kanun'un 33/2. maddesi uyarınca ilgilinin son görev yaptığı askeri birliğin bağlı olduğu komutanlığın bulunduğu Ankara ilinin idari yargı yönünden bağlı olduğu Ankara İdare Mahkemesinin yetkili olduğuna karar vermiştir.

*

- 4- Dış kaynaktan muvazzaf subay alımı sınavını kazanarak 29.04.2019 tarihinde temel eğitime tabi tutulan davacı tarafından, Subay Temel Askerlik ve Subaylık Anlayışı Kazandırma Eğitiminden sağlık şartını sağlayamadığından bahisle çıkarılmasına yönelik işlemin iptali istemiyle Milli Savunma Bakanlığına karşı açılan davada; Danıştay 8.Dairesinin

17.03.2020 tarih ve E:2020/2037-K:2020/1958 sayılı kararıyla; olayda, davacının Dış Kaynaktan Muvazzaf Subay temini kapsamında yapılan sınavda başarılı olarak Ankara ilinde bulunan Kara Harp Okulu bünyesinde göreve başladığı, İzmir ilinde bulunan Kara Harp Okulu Maltepe Yerleşkesinde sadece belli bir süre ile eğitim almak amacıyla bulunduğu, bu yerin davacının görev yeri olarak nitelendirilmesine imkan bulunmadığı, davacının son görev yerinin Ankara ilinde bulunan Kara Harp Okulu olduğu görüldüğünden; davacının son görev yerinin Kara Harp Okulunun bulunduğu Ankara ili olması sebebiyle, uyuşmazlığın çözümünde, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 33. maddesinin 2. fıkrası uyarınca Ankara İdare Mahkemesi'nin yetkili olduğuna karar vermiştir.

*

- 5- Davacı tarafından, 61. Piyade Alay Komutanlığı Erdemli/ KKTC-H Birliği emrinde muvazzaf astsubay olarak görev yapmakta iken, 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin geçici 35/B maddesi uyarınca Kara Kuvvetleri Komutanı'nın teklifi ve Milli Savunma Bakanlığının onayı ile kamu görevinden çıkarılmasına ilişkin 06/02/2019 tarihli işlemin iptali istemiyle Milli Savunma Bakanlığına karşı açılan davada Danıştay 5.Dairesinin 28.01.2020 tarih ve E:2020/393-K:2020/348 sayılı kararıyla; davacının Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde konuşlu bulunan bir birlikte görev yaptığı görülmekte ise de, bu birlik Mersin ili, Erdemli ilçesinde bulunan 61. Piyade Alay Komutanlığına bağlı olduğu anlaşılmış olup, davacının Erdemli'de bulunan 61. Piyade Alay Komutanlığı Erdemli/KKTC-H Birliğinde görev yapmakta iken kamu görevinden çıkarılmasına ilişkin işlemin iptali istemiyle açılan davanın görüm ve çözümünün, 2577 sayılı Kanun'un 33/2. maddesi uyarınca davacının son görev yaptığı yer olan Erdemli İlçesinin idari yargı yönünden bağlı olduğu Mersin İdare Mahkemesinin yetkisinde olduğuna karar vermiştir.



C- Kamu Görevlileri ile İlgili Diğer Davalarda Yetkili Mahkeme

İdari Yargılama Usul Kanunu'nun 33.maddesinin 3.fıkrasına göre; kamu görevlilerinin “göreve ilişkisinin kesilmesi sonucunu doğurmayan disiplin cezaları” ile “ilerleme”, “yükselme”, “sicil”, “intibak” ve “diğer özlük ve parasal hakları” ilgili davalarda yetkili mahkeme ilgilinin görevli bulunduğu yer idare mahkemesidir.

- 1- Aksaray ilinde görev yapan ve Milli Eğitim Bakanlığının 513 Taşra Teşkilatı Şube Müdürlüğü kadrosu için yapmış olduğu görevde yükselme sınavına katılan davacı tarafından, yazılı sınav puanının mahkeme kararları gereği güncellenmesi ve 513 şube müdürlüğü kadrosu için kendisine yeniden tercih hakkı verilmesi istemiyle yaptığı başvurunun zımnen reddine ilişkin işlemin iptali istemiyle açılan dava; Danıştay 2.Dairesinin 21.04.2020 tarih ve E:2020/731-K:2020/1595sayılı kararıyla; dava konusu işlemin davacının görevde yükselmesine ilişkin olup; uyuşmazlığın çözümünde, 2577 sayılı

Kanun'un 33/3. maddesi uyarınca davanın açıldığı tarihte davacının görev yaptığı (kadrosunun bulunduğu) Aksaray ilinin idari yargı yetkisi yönünden bağlı bulunduğu yer idare mahkemesi olan Aksaray İdare Mahkemesinin yetkili olduğuna karar vermiştir.

*

2- Diyarbakır E Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda infaz koruma memuru olarak görev yapan davacı tarafından, Diyarbakır E Tipi Ceza İnfaz Kurumundan geçici görev ile Trabzon E Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna görevlendirilmesi nedeniyle harcırah, yolluk ve geçici görev gündeliği ödenmesi için yapılan başvurunun reddine ilişkin işlemin iptali ile yapılacak ödemelerin yasal faiziyle birlikte ödenmesine karar verilmesi istemiyle açılan davada; Danıştay 12.Dairesinin 23.01.2020 tarih ve E:2020/183-K:2020/444 sayılı kararıyla; dava konusunun, davacının parasal hakları kapsamında olduğu ve davacının dava tarihi itibari ile Ankara ili Ayaş Açık Ceza İnfaz Kurumunda infaz koruma memuru olarak görev yaptığı dikkate alındığında söz konusu uyuşmazlığın çözümünde 2577 sayılı Kanun'un 33. maddesinin 3. fıkrası uyarınca, davacının görevli bulunduğu Ankara ilinin idari yargı çevresi bakımından bağlı olduğu Ankara İdare Mahkemesinin yetkili olduğuna karar vermiştir.

*

3- Batı Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğünde şoför olarak görev yapan davacı tarafından, 1988-1991, 2000-2005 yılları arasında yararlandırılmadığı fiili hizmet süresi zammından yararlandırılması ve karşılıklarının Emekli Sandığına yatırılması için Batı Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğüne yapılan başvurunun reddine ilişkin işlemin iptali istemiyle açılan davada; Danıştay 12.Dairesinin 30.12.2019 tarih ve E:2019/7478-K:2019/10876 sayılı kararıyla; dava konusunun, kamu görevlisi olan davacının özlük haklarına ilişkin olduğu dikkate alındığında, 2577 sayılı Kanun'un 33. maddesinin 3. fıkrası uyarınca, uyuşmazlığın çözümünde yetkili mahkeme, da-

vacının görev yaptığı Batı Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğünün bulunduğu Antalya ilinin idari yargı çevresi bakımından bağlı olduğu Antalya İdare Mahkemesinin yetkili olduğuna karar vermiştir.

*

- 4- Jandarma Genel Komutanlığı emrinde jandarma astsubay olarak görev yapmakta iken emekli olan davacı tarafından, 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin geçici 35/D-2. maddesi uyarınca terör örgütü ile irtibatlı ve iltisaklı olduğunun değerlendirildiğinden bahisle İçişleri Bakanlığının 06/05/2019 tarih ve 1916977 sayılı onayı ile rütbesinin geri alınmasına dair işlemin iptali istemiyle İçişleri Bakanlığına karşı açılan davada; Danıştay 5.Dairesinin 23.01.2020 tarih ve E:2019/6421-K:2020/247 sayılı kararıyla; dava açma tarihi itibarıyla davacı emekliye ayrılmış ise de, uyuşmazlığın, davacının kamu görevlisi olduğu dönemdeki özlük haklarına ilişkin olduğu ve 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 33/3. maddesi kapsamında bulunduğu dikkate alındığında maddede belirtilen "ilgilinin görevli bulunduğu yer" ibaresinden emekli olmadan önceki "son görev yapılan yerin" anlaşılması gerektiği sonucuna varılmakta olup; bu itibarla uyuşmazlığın görüm ve çözümünde, 2577 sayılı Kanun'un 33/3. maddesi uyarınca Balıkesir İdare Mahkemesinin yetkili olduğuna karar vermiştir.

*

- 5- Emniyet Genel Müdürlüğü Teftiş Kurulu İzmir Bölge Başkanlığında 1. sınıf emniyet müdürü olarak görev yapmakta iken, 18/07/2017 tarihinde re'sen emekli edilen davacının, görevde bulunduğu döneme ilişkin olarak yürütülen soruşturma sonucu 7068 sayılı Kanun'un 8/4-b-6 maddesi uyarınca "6 ay kısa süreli durdurma cezası" ile cezalandırılmasına ilişkin olarak tesis edilen İçişleri Bakanlığı Yüksek Disiplin Kurulu'nun 16/04/2019 tarih ve 2019/74 sayılı kararının iptali istemiyle İçişleri Bakanlığına karşı açılan davada; Danıştay 5.Dairesinin 03.06.2020 tarih ve E:2020/2490-K:2020/2229 sayılı

kararıyla; dava açma tarihi itibarıyla davacı kamu görevinden çıkarılmış ise de, uyuşmazlığın, davacının kamu görevlisi olduğu dönemde işlediği ileri sürülen fiilleri nedeniyle 6 ay süreli durdurma cezası ile cezalandırılmasına ilişkin olduğu ve 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 33/3. maddesi kapsamında bulunduğu dikkate alındığında, maddede belirtilen "ilgilinin görevli bulunduğu yer" ibaresinden ise kamu görevinden çıkarılmadan önceki "son görev yapılan yerin" anlaşılması gerektiği sonucuna varılmakta olup; uyuşmazlığın görüm ve çözümünün, 2577 sayılı Kanunun 33/3. maddesi uyarınca davacının son görev yeri olan İzmir İli'nin idari yargı yetkisi bakımından bağlı bulunduğu İzmir İdare Mahkemesinin yetkili olduğuna karar vermiştir.

*

Öte yandan, İdari Yargılama Usul Kanunu'nun 33.maddesinin 3.fıkrasında, mahalli idarelerin organları ile bu organların üyelerinin geçici bir tedbir olarak görevden uzaklaştırılmalarıyla ilgili davalarda yetkili mahkeme; ilgilinin görevli bulunduğu yer idare mahkemesinin bu davalara bakmaya yetkili olduğu hükme bağlanmıştır.

D- Hâkim ve Savcıların Mali ve Sosyal Haklarına ve Sicillerine İlişkin Konularla, Müfettiş Hal Kâğıtlarına Karşı Açacakları ve İdare Mahkemelerinin Görevine Giren Davalarda Yetkili Mahkeme

İdari Yargılama Usul Kanunu'nun 33. maddesinin 4. fıkrasına göre; özel kanunlardaki hükümler saklı kalmak kaydıyla, hâkim ve savcıların mali ve sosyal haklarına ve sicillerine ilişkin konularla, müfettiş hal kâğıtlarına karşı açacakları ve idare mahkemelerinin görevine giren davalarda yetkili mahkeme, hâkim veya savcının görev yaptığı yerin idari yargı yetkisi yönünden bağlı olduğu bölge idare mahkemesine en yakın bölge idare mahkemesinin bulunduğu yer idare mahkemesidir.

*

Hâkimler ve Savcılar Kurulu Genel Kurulunun 24/08/2016 tarih ve 2016/426 sayılı kararıyla meslekten çıkarılan davacı tarafından, bu kara-

ra karşı yaptığı itirazın henüz karara bağlanmaması nedeniyle meslekten çıkarma işleminin henüz kesinleşmediği 2016 yılı Eylül, Ekim ve Kasım aylarına ait maaşlarının ödenmemesine ilişkin işlemin iptali ile yoksun kalınan parasal haklarının ödenmesine karar verilmesi istemiyle Adalet Bakanlığına karşı açılan davada; Danıştay 5.Dairesinin 11.03.2020 tarih ve E:2020/1107-K:2020/1881 sayılı kararıyla; uyuşmazlığın meslekten ihraç edilen davacının parasal haklarına ilişkin olması sebebi ile davanın görüm ve çözümünde, ilgilinin meslekten ihraç edilmeden önce son olarak görev yaptığı yer olan Bursa ilinin idari yargı yetkisi yönünden bağlı olduğu bölge idare mahkemesine en yakın bölge idare mahkemesinin bulunduğu yer idare mahkemesi olan İzmir İdare Mahkemesinin yetkili olduğuna karar vermiştir.

3- 2577 SAYILI YASANIN 34. MADDESİNDE

“Taşınmaz mallara ilişkin davalarda yetki” başlığı altında;

“Madde 34-1. İmar, kamulaştırma, yıkım, işgal, tahsis, ruhsat ve iskan gibi taşınmaz mallarla ilgili mevzuatın uygulanmasında veya bunlara bağlı her türlü haklara veya kamu mallarına ilişkin idari davalarda yetkili mahkeme taşınmaz malların bulunduğu yer idare mahkemesidir.

- 2. Köy, belediye ve özel idareleri ilgilendiren mevzuatın uygulanmasına ilişkin davalarda sınır uyuşmazlıklarında yetkili mahkeme, mülki idari birimin, köy, belediye veya mahallenin bulunduğu yahut yeni bağlandığı yer idare mahkemesidir.”*

İdari Yargılama Usul Kanunu'nun 34.maddesi; imar, kamulaştırma, yıkım, işgal, tahsis, ruhsat ve iskan gibi taşınmaz mallarla ilgili mevzuatın uygulanmasında veya bunlara bağlı her türlü haklara ilişkin davaların, taşınmazın bulunduğu yerdeki idare mahkemesinde görüleceğini hükme bağlamıştır.

*

- 1- DSİ 11. Bölge Müdürlüğünce yaptığı sözleşme doğrultusunda kil malzemesi alımı için maden ocağı olarak gösterilen Edirne ili Uzunköprü ilçesinde DSİ 11.Bölge Müdürlüğü uhdesinde bulunan 22/2014-02 sayılı I-B grup kil ham-

madde üretim sahasını kullanan davacı tarafından, maden sahasında yapılan denetim sonucunda Maden Kanunu'nun 7.,11.,14.,29.,31. maddelerine aykırı hareket ettiğinin tespit edilmesi üzerine toplam 124.212,00-TL idari para cezası uygulanmasına dair 8.08.2019 tarih ve E.439582 sayılı Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü işleminin iptali istemiyle açılan davada; Danıştay 8.Dairesinin 26.12.2019 tarih E:2019/9905-K:2019/12761 sayılı kararıyla; Türk Medeni Kanunu'nun taşınmaz mülkiyetinin kapsamı başlıklı 718. maddesinde, arazi üzerindeki mülkiyetin, altındaki arz katmanı ve kaynakları da kapsadığı belirtilmiş olup, madenlerin önemine binaen Maden Kanununun 4. maddesinde; madenlerin devletin hüküm ve tasarrufu altında olduğu ve içinde bulunduğu arazi mülkiyetine tabi olmadığı düzenlendiğinden, madenlerin taşınmaz olarak nitelendirilmesi konusunda duraksama bulunmayıp, özel yetki kuralını düzenleyen 2577 sayılı Kanun'un 34. maddesinin 1. fıkrası uyarınca, taşınmaz mallara ve bu taşınmazlarla ilgili haklara ilişkin olduğu anlaşılan uyuşmazlığın görüm ve çözümünde, taşınmazın bulunduğu yer olan Edirne ilinin idari yargı çevresi bakımından bağlı olduğu Edirne İdare Mahkemesinin yetkili olduğuna karar vermiştir.

*

- 2- Davacı şirket tarafından İstanbul ili, Bakırköy ilçesi, Ataköy 3-4-11. Kısım Mahallesi, Adnan Kahveci Bulvarı Mesa Villaları adresinde yer alan yapının anaokulu olarak işletilmesi için başvuru yapılması üzerine, söz konusu yere iş yeri açma ve çalışma ruhsatı verildiğine ilişkin olarak Milli Eğitim Bakanlığı Özel Öğretim Kurumları Genel Müdürlüğüne 01.09.2019 tarihli ve 15609634 sayılı işlemin tesis edildiği, ancak ruhsatın düzenlendiği tarihten sonra idare görevlilerince hazırlanan raporda, uyuşmazlık konusu eğitim kurumunun açılışı için alınması gereken kat malikleri kurul kararının mevcut olmadığı tespit edildiğinden Valilikçe getirilen iş yeri açma ve çalışma ruhsatının iptaline yönelik teklifin Milli Eğitim Bakanlığınca uygun görüldüğü, bu nedenle özel eği-

tim kurumunun sürekli olarak kapatılmasına karar verilmesi üzerine açılan davada; Danıştay 8.Dairesinin 11.12.2019 tarih E:2019/9311-K:2019/11716 sayılı kararıyla; olayda, iş yeri açma ve çalışma ruhsatının iptal gerekçesinin özel eğitim kurumunun faaliyette bulunacağı taşınmazın kat malikleri kurul kararının bulunmaması olarak gösterildiği, dolayısıyla uyuşmazlığın, binanın ruhsat alma özelliklerine sahip olup olmadığından kaynaklandığı ve taşınmazlar ile ilgili uyuşmazlıklarda özel yetki kuralının getiriliş amacının uyuşmazlığın kaynağı olan taşınmazlara kolayca erişilebilmesi olduğu göz önünde bulundurulduğunda, uyuşmazlığın görüm ve çözümünde taşınmazın bulunduğu İstanbul ilinin idari yargı çevresi bakımından bağlı olduğu İstanbul İdare Mahkemesinin yetkili olduğuna karar vermiştir.

*

- 3- Davacı Muğla Büyükşehir Belediye Başkanlığı tarafından, Hazine ve Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğü'nün 02.12.2019 tarih ve 531884 sayılı yazısına istinaden, 5779 sayılı İl Özel İdarelerine ve Belediyelere Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanun'un 1. maddesinin 3. fıkrası ile 5. maddesinin 4. fıkrası uyarınca, davacı Belediye adına tahakkuk eden 2019/Kasım payından, 1053 sayılı Kanun gereğince Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü 21. Bölge Müdürlüğü adına Muğla İçme Suyu Projesi alacağına istinaden 2.281.132,87-TL kesinti yapılmasına ilişkin işlemin iptali ile söz konusu kesinti tutarının yasal faiziyle birlikte tazminine karar verilmesi istemiyle Hazine ve Maliye Bakanlığı ile Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğüne karşı açılan davada, Danıştay 8.Dairesinin 07.07.2020 tarih E:2020/3172-K:2020/3167 sayılı kararıyla; uyuşmazlığın; 5779 sayılı İl Özel İdarelerine ve Belediyelere Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanun hükümlerine göre davacı büyükşehir belediyesine ayrılan paydan yapılan kesintiye ilişkin olduğu göz önünde bulundurulduğunda, yukarıda belirtilen özel yetki kuralı gereğince, beledi-

yeleri ilgilendiren mevzuatın uygulanmasından kaynaklanan uyuşmazlığın görüm ve çözümünde davacı Belediyenin bulunduğu yer idare mahkemesi olan Muğla İdare Mahkemesinin yetkili olduğuna karar vermiştir.

4- 2577 SAYILI YASANIN 35. MADDESİNDE

“Taşınır mallara ilişkin davalarda yetki” başlığı altında;

“Madde 35 - Taşınır mallara ilişkin davalarda yetkili mahkeme, taşınır malın bulunduğu yer idare mahkemesidir.” kuralına yer verilmiştir.

İdari Yargılama Usul Kanunu'nun 35. maddesi, taşınır mallarla ilgili olan davaların, taşınır malın bulunduğu yerdeki idare mahkemesinde görüleceğini hükme bağlamıştır.

Manisa'da ikamet eden davacının Manisa ilinde tescil edilmiş taşınır niteliğindeki aracına ilişkin davalı idare işleminin iptali istemiyle açılan davada; İzmir Bölge İdare Mahkemesi 6.İdari Dava Dairesinin 25.12.2018 tarih E:2018/2479-K:2018/2507 sayılı kararıyla; uyuşmazlığın 2577 sayılı Kanun'un 35. maddesi kapsamında davacının taşınır malına ilişkin tasarruf hakkına yönelik hukuksal etki ve sonuçları olan dava konusu işlemde kaynaklanan uyuşmazlığın çözümünün, 2577 sayılı Kanun'un 35. maddesi kapsamında özel yetki kuralı uyarınca, taşınırın bulunduğu yerin idari yargı yetkisi yönünden bağlı olduğu Manisa İdare Mahkemesinin yetkili olduğuna karar vermiştir.

5- 2577 SAYILI YASANIN 36. MADDESİNDE

“Tam yargı davalarında yetki” başlığı altında;

“Madde 36 - İdari sözleşmelerden doğanlar dışında kalan tam yargı davalarında yetkili mahkeme, sırasıyla:

a) Zararı doğuran idari uyuşmazlığı çözümlemeye yetkili,

b) Zarar, bayındırlık ve ulaştırma gibi bir hizmetten veya idarenin herhangi bir eyleminden doğmuş ise, hizmetin görüldüğü veya eylemin yapıldığı yer,

c) Diğer hallerde davacının ikametgahının bulunduğu yer İdari mahkemesidir.”



A- İdari İşlemlerden Doğan Tam Yargı Davalarında Yetkili Mahkeme

İdari Yargılama Usul Kanunu'nun 36.maddesinin 1.fıkrasının a bendine göre yetkili mahkeme, zararı doğuran uyuşmazlığı çözümlenmeye yetkili idare mahkemesi olduğu hükme bağlanmıştır. Zararı doğuran idari işleme karşı hangi idare mahkemesinde iptal davası açılacak ise bu idari işlem nedeniyle meydana gelen zararın tazmini istemiyle açılacak davada da bu mahkeme yetkili olur.

İdari işlem nedeniyle hakları ihlal edilen kişiler, bu ihlal sonucu ortaya çıkan zararlarının tazmini için İdari Yargılama Usul Kanunu'nun 12. maddesine göre;

- 1- Haklarını ihlal eden bir idari işlem dolayısıyla Danıştay'a ve idare ve vergi mahkemelerine doğrudan doğruya tam yargı davası,
- 2- İptal ve tam yargı davalarını birlikte,
- 3- İlk önce iptal davası açarak bu davanın karara bağlanması üzerine tam yargı davası açabilirler.

1- Davacı tarafından, Çanakkale ilinde bulunan, Özel Eğitim Merkezi Komutanlığı Hizmet Muhafız Bölük Komutanlığında askerlik hizmetini er olarak yerine getirmekteyken 11/10/2018 tarih ve 1957 sayılı sağlık kurulu raporuyla, barışta ve savaşta askerliğe elverişli olmadığı tespit edilerek terhis edilen müvekkilinin, askere alınmasında idarenin hizmet kusuru bulunduğundan bahisle uğradığı ileri sürülen 500,00 TL maddi, 500,00TL manevi tazminatın fazlaya ilişkin talep hakkı saklı kalmak suretiyle ödenmesine karar verilmesi istemiyle Milli Savunma Bakanlığına karşı açılan davada; Danıştay 10.Dairesinin 29.01.2020 tarih E:2020/462-K:2020/95 sayılı kararıyla; davacının yoklama ve sevk işlemlerinin Milli Savunma Bakanlığı Sincan Askerlik Şubesi Başkanlığınca yürütüldüğü, 29/01/2018 tarihinde eğitim birliği olan Kırkağaç 6. Jandarma Komando Eğitim Alay Komutanlığına sevk edildiği, anılan birliğe 31/01/2018 tarihinde katıldığı, buradaki eğitimini tamamladıktan sonra dağıtım birliği olan, Özel Eğitim Merkezi Komutanlığı Hizmet Muhafız Bölük Komutanlığında askerlik hizmetine devam ettiği, burada Çanakkale Mehmet Akif Ersoy Eğitim ve Araştırma Hastanesine sevk edildikten sonra hakkında düzenlenen 11/10/2018 tarih ve 1957 sayılı sağlık kurulu raporuyla askerliğe elverişsiz olduğunun tespit edildiği ve 26/12/2018 tarihinde düzenlenen terhis belgesiyle askerlikle ilişkisinin kesildiği olayda, davacı tarafından, askerliğe elverişli olmamasına konu rahatsızlığının çocukluğundan beri süregelen hastalığından kaynaklandığı, bu rahatsızlığını askerlik yoklaması esnasında da belirtmesine rağmen yoklama sonucunda hukuka aykırı olarak askerlik hizmetine elverişli görüldüğü ve sevk işleminin yapıldığı, bu nedenle askerlik

yaptığı süre içerisinde maruz kaldığı iş gücü kaybı, kazanç kaybı nedenlerine bağlı olarak uğramış olduğu ileri sürülen 500,00 TL maddi, 500,00 TL manevi tazminatın fazlaya ilişkin talep hakkı saklı kalmak suretiyle ödenmesine karar verilmesi istemiyle açılan davada; davacı tarafından uğranıldığı iddia olunan zararın, süregelen rahatsızlığının yoklama esnasında askerliğe engel olduğunun tespit edilmemesi ve hatalı olarak askere sevk edilmesi işleminden kaynaklandığının ileri sürüldüğü, askerlik yoklaması ve sevk işleminin ise Sincan Askerlik Şubesinde tesis edildiğinden, uyumsuzluğun görüm ve çözümünde Sincan Askerlik Şubesinin idari yargı çevresi bakımından bağlı olduğu yer mahkemesi olan Ankara İdare Mahkemesinin yetkili olduğuna karar vermiştir.

*

- 2- Davacı şirket tarafından, şirket adına hazırlanan 33/EY/056 no.lu projenin Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığınca çıkarılan 14/02/2007 tarih ve 26434 sayılı 2007/3 Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Tebliği kapsamında desteklenmesi istemiyle yapılan 16/04/2007 tarihli başvurunun reddine dair 15/02/2010 tarih ve 10723 sayılı işlemin ve 21/08/2007 tarih 7886 sayılı 3.etap proje başvuru değerlendirme sonuçlarına ilişkin işlemin iptali istemiyle açılan davada, Ankara 8. İdare Mahkemesinin 11/12/2018 tarih ve E:2016/3102, K:2018/2522 sayılı kararıyla Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Tebliği kapsamında desteklenmesi istemiyle yapılan 16/04/2007 tarihli başvurunun reddine dair kısmı ve 21/08/2007 tarih 7886 sayılı 3.etap proje başvuru değerlendirme sonuçlarının Mersin iline ilişkin kısmına ilişkin işlemin iptal edilmesi nedeniyle davalı idarenin hizmet kusuru bulunduğu ileri sürülerek mahrum kalındığı ileri sürülen parasal haklara karşılık şimdilik 2.000,00 TL maddi ve 36.000,00 TL manevi tazminat olmak üzere toplam 38.000.00 TL tazminatın ödenmesine karar verilmesi istemiyle Tarım ve Orman Bakanlığına karşı açılan davada; Danıştay 10.Dairesinin 07.11.2019 ta-

rih E:2019/11562-K:2019/7559 sayılı kararıyla; Ankara 8. İdare Mahkemesinin, 11/12/2018 tarih E:2016/3102, K:2018/2522 sayılı kararıyla Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Tebliği kapsamında desteklenmesi istemiyle yapılan 16/04/2007 tarihli başvurunun reddine dair kısmı ve 21/08/2007 tarih 7886 sayılı 3.etap proje başvuru değerlendirme sonuçlarının Mersin iline ilişkin kısmına ilişkin işlemin iptal edilmesi nedeniyle davalı idarenin hizmet kusuru bulunduğu ileri sürülerek mahrum kalındığı ileri sürülen parasal haklara karşılık şimdilik 2.000,00 TL maddi ve 36.000,00 TL manevi tazminat olmak üzere toplam 38.000.00 TL tazminatın ödenmesine karar verilmesi istemiyle açılan davada; dava konusu tam yargı davasının dayanağının, Ankara 8. İdare Mahkemesinin, 11/12/2018 tarih E:2016/3102, K:2018/2522 sayılı kararıyla iptaline karar verilen işlem olduğu, davacının maddi ve manevi tazminat isteminin bu mahkeme kararına dayandığı, bu halde zararı doğuran idari uyuşmazlığın Ankara İdare Mahkemesince çözümlendiği dikkate alındığında bakılmakta olan davanın görüm ve çözümünde Ankara İdare Mahkemesinin yetkili olduğuna karar vermiştir.

B- Bayındırlık ve Ulaştırma Gibi Bir Hizmetten veya İdari Eylemlerden Doğan Tam Yargı Davalarında Yetkili Mahkeme

İdari Yargılama Usul Kanunu'nun 36.maddesinin 1.fıkrasının b bendine göre; bayındırlık ve ulaştırma gibi bir hizmetten veya idarenin herhangi bir eylemi sırasında meydana gelen zararların tazmini istemiyle açılacak davalarda yetkili mahkeme; hizmetin görüldüğü veya eylemin yapıldığı yerdeki idare mahkemesidir.

*

- 1- Davacı vekili tarafından, Van Bölge Eğitim ve Araştırma Hastanesinde sağlık memuru olarak görev yapan müvekkilinin, Kamu Emekçileri Sendikaları Konfederasyonu tarafından 10/10/2018 tarihinde gerçekleştirilen yürüyüş ve basın açıklamasına katıldığı esnada, kolluk kuvvetlerinin

şiddetine maruz kaldığı ve yaralandığı olayda davalı idarenin hizmet kusuru bulunduğu ileri sürülerek uğramış olduğu zararların tazmini için davalı idareye yapılan başvurunun zımnen reddine ilişkin işlemin iptali ile fazlaya ilişkin hakları saklı kalmak kaydıyla 1.000,00 TL maddi, 100.000,00 TL manevi tazminatın olay tarihinden itibaren işletilecek yasal faiziyle birlikte ödenmesine karar verilmesi istemiyle İçişleri Bakanlığına karşı açılan davada, Danıştay 10.Dairesinin 29.01.2020 tarih E:2020/488-K:2020/94 sayılı kararıyla; davacının tazmin edilmesini talep ettiği maddi ve manevi zararların, idarenin hizmet kusuru içeren eyleminden kaynaklandığının ileri sürüldüğü, anılan eylemin ise davacının üyesi bulunduğu sendikanın bağlı olduğu Kamu Emekçileri Sendikaları Konfederasyonunca 10/10/2018 tarihinde Van ilinde düzenlenen yürüyüş ve basın açıklaması etkinliği esnasında yaşandığı anlaşıldığından, davacının maddi ve manevi tazminat talebine ilişkin davanın görüm ve çözümünde, Kanun'un 36/(b) maddesi kapsamında tazminata konu olayın meydana geldiği Van ilinin idari yargı yönünden bağlı olduğu yer idare mahkemesi olan Van İdare Mahkemesinin yetkili olduğuna karar vermiştir.

*

- 2- Davacı tarafından, davacının ablası Fatma B.'nin 16/12/2014 tarihinde Tunceli Devlet Hastanesinde gerçekleştirilen ameliyat sonunda hayatını kaybetmesinde davalı idarenin hizmet kusuru bulunduğu bahisle 50.000,00 TL manevi tazminatın 17/12/2014 tarihinden itibaren işletilecek yasal faiziyle birlikte ödenmesine karar verilmesi istemiyle Sağlık Bakanlığına karşı açılan davada; Danıştay 10.Dairesinin 29.01.2020 tarih E:2019/12041-K:2020/93. sayılı kararıyla; davacının ablasının Tunceli Devlet Hastanesinde 16/12/2014 tarihinde safra kesesinden ameliyata alındığı, ameliyat esnasında iç kanama geçirdiği, operasyondan sonra hastanın yoğun bakıma alındığı, ancak durumunun düzelmemesi üzerine Malatya İnönü Üniversitesi Turgut Özal Tıp Merkezine sevk edildiği ve yapılan müdahalelere

rağmen 17/12/2014 tarihinde vefat ettiği, hastanın vefat etmesi üzerine kardeşi olan davacı tarafından, 27/10/2015 tarihinde, Tunceli Devlet Hastanesinde yapılan safra kesesi ameliyatı neticesinde meydana gelen ölüm olayının doktorun görev sırasında gerçekleştirdiği hata nedeniyle meydana geldiği, idarenin hizmet kusuru bulunduğu iddia edilerek davalı idareye 250.000,00 TL manevi tazminat ödenmesi istemiyle başvuruda bulunulduğu, başvuruya cevap verilmesi üzerine aynı iddialarla 50.000,00 TL manevi tazminatın 17/12/2014 tarihinden itibaren işletilecek yasal faiziyle birlikte ödenmesine karar verilmesi istemiyle açılan davada; tazminat isteminin 16/12/2014 tarihinde Tunceli Devlet Hastanesinde yapılan safra kesesi ameliyatında doktorun gerçekleştirdiği hatalı tıbbi girişimden kaynaklandığının açıkça belirtildiği, İnönü Üniversitesi Rektörlüğüne tazminat talepli bir başvuruda bulunulmadığı gibi dava dilekçesinde de herhangi bir kusur atfedilmediği, dava dosyası içerisinde yer alan Adli Tıp Kurumu 8. Adli Tıp İhtisas Kurulunun 10/07/2019 tarih ve 1561 sayılı mütalaasında da; hastanın vefat nedeninin, 16/12/2014 tarihinde Tunceli Devlet Hastanesinde gerçekleştirilen kolesistektomi operasyonu sırasında gelişen ve batın iç kanamaya neden olan lezyonlardan kaynaklandığının belirtildiği dikkate alındığında, davacının manevi tazminat talebine ilişkin davanın görüm ve çözümünde, Kanun'un 36/(b) maddesi kapsamında tazminata konu olayın meydana geldiği Tunceli ilinin idari yargı yönünden bağlı olduğu yer idare mahkemesi olan Erzincan İdare Mahkemesinin yetkili olduğuna karar vermiştir.

*

- 3- Davacılar tarafından, Yozgat Sorgun Devlet Hastanesinde gebelik sürecinde yapılan testlerde herhangi bir noksanlık gözlemlenmediği halde müşterek çocuklarının kalp hastası olarak doğması sebebiyle, erken dönemde tedavisinin eksik yapıldığından idarenin hizmet kusuru bulunduğu iddiasıyla şimdilik 1.500,00-TL maddi, 50.000,00-TL manevi tazminatın olay tarihinden itibaren işletilecek yasal fa-

iziyle birlikte ödenmesine karar verilmesi istemiyle açılan davada; Ankara 2.İdare Mahkemesinin 08.04.2020 tarih E:2020/701-K:2020/801 sayılı kararıyla; tazminat istemine konu zararın Yozgat ilinde gerçekleşen eylemden kaynaklandığı göz önüne alındığında, işbu davanın görüm ve çözümünde, yukarıda yer verilen 2577 sayılı Kanun'un 36. maddesi uyarınca eylemin gerçekleştiği yer Yozgat ilinin yargı çevresi bakımından bağlı olduğu Yozgat İdare Mahkemesinin yetkili olduğuna karar vermiştir.

*

- 4- Davacılar tarafından, Susurluk 44'üncü Mühimmat Bölük Komutanlığının lağvedilmesi üzerine cephaneliklerde bulunan mühimmatların bir kısmının Afyonkarahisar 41. Mühimmat Bölük Komutanlığına gönderildiği, Mühimmat Bölük Komutanlığında 29 ve 32 numaralı depolara konulan mühimmatın uygun hâle getirilip tasnif ve istif faaliyetlerine yoğun bir şekilde devam edildiği sırada 05.09.2012 günü saat 21.15 sıralarında belirlenemeyen bir nedenle depoda patlamalar meydana geldiği ve meydana gelen patlamalar sırasında davacıların yakını K.A. hayatını kaybettiği, K.A.'nın hayatını kaybetmesine neden olan olayın askerlik hizmetinin ifası sırasında meydana geldiği, görülmekte olan hizmetle zarar arasında doğrudan doğruya illiyet bağı bulunduğu, illiyet bağına kesecek herhangi bir olgunun da bulunmadığı iddiasıyla olay nedeniyle uğradıkları maddi ve manevi zararların tazminine karar verilmesi istemiyle açılan davada; Ankara 2.İdare Mahkemesinin 22.04.2020 tarih E:2020/759-K:2020/844 sayılı kararıyla; davacılar tarafından, Susurluk 44'üncü Mühimmat Bölük Komutanlığının lağvedilmesi üzerine cephaneliklerde bulunan mühimmatların bir kısmının Afyonkarahisar 41. Mühimmat Bölük Komutanlığına gönderildiği, Mühimmat Bölük Komutanlığında 29 ve 32 numaralı depolara konulan mühimmatın uygun hâle getirilip tasnif ve istif faaliyetlerine yoğun bir şekilde devam edildiği sırada 05.09.2012 günü saat 21.15 sıralarında belir-

lenemeyen bir nedenle depoda patlamalar meydana geldiği ve meydana gelen patlamalar sırasında davacıların yakını K.A. hayatını kaybettiği, K.A.'nın hayatını kaybetmesine neden olan olayın askerlik hizmetinin ifası sırasında meydana geldiği, görülmekte olan hizmetle zarar arasında doğrudan doğruya illiyet bağı bulunduğu, illiyet bağını kesecek herhangi bir olgunun da bulunmadığı iddiasıyla olay nedeniyle uğradıkları maddi ve manevi zararların tazminine karar verilmesi istemiyle Askeri Yüksek İdare Mahkemesi İkinci Dairesinde dava açıldığı, Askeri Yüksek İdare Mahkemesi İkinci Dairesinin 17.06.2015 tarihli kararıyla; davacılar H.A. ve M.A.'nın maddi tazminat hak edişleri olmadığından maddi tazminat taleplerinin reddine, davacılar H.A. ve M.A.'na ayrı ayrı sağlanan 36.198,87 TL nakdi tazminat yararı dikkate alınarak manevi tazminat istemlerinin reddine, diğer davacılar B.A., İ.A. ve K.A. için takdiren ve ayrı ayrı 7.000 TL manevi tazminat ödenmesine, fazlaya ilişkin taleplerin reddine karar verildiği, karara karşı başvuru kanun yolunun, aynı Dairenin 13.01.2016 tarihli kararıyla reddedildiği, anılan kararın tebliği üzerine davacıların Anayasa Mahkemesine bireysel başvuruda bulunduğu, Anayasa Mahkemesinin 27.02.2020 tarih ve 2016/4177 Başvuru numaralı kararıyla “yaşam hakkının ihlal edildiğine, kararın bir örneğinin yaşam hakkının ihlalinin sonuçlarının ortadan kaldırılması için yeniden yargılama yapılmak üzere yetkili idari yargı merciine gönderilmesine, tazminat talebinin reddine” karar verildiği, Askeri Yüksek İdare Mahkemesinin kapatılması üzerine dosyanın Ankara İdare Mahkemesine gönderildiği, uyuşmazlıkta, davacılar tarafından, Afyonkarahisar 41. Mühimmat Bölük Komutanlığındaki mühimmat deposunda meydana gelen patlama nedeniyle uğradıkları maddi ve manevi zararların tazminine karar verilmesi istemiyle davanın açıldığı, tazminat istemine konu zararın Afyonkarahisar ilinde gerçekleşen eylemden kaynaklandığı göz önüne alındığından, işbu davanın görüm ve çözümünde, 2577 sayılı Kanun'un 36. maddesi uyarınca eylemin gerçekleştiği yer olan Afyonkarahisar

ilinin yargı çevresi bakımından bağı olduğu Afyonkarahisar İdare Mahkemesinin yetkili olduğuna karar vermiştir.

C- Diğer Hallerde Yetkili Mahkeme

İdari Yargılama Usul Kanunu'nun 36.maddesinin 1.fıkrasının (c) bendine göre; anılan maddenin (a) ve (b) bentlerinde bahsedilen haller dışında kalan durumlardan doğan zararların tazmini istemiyle açılan tam yargı davalarında yetkili mahkeme; davacının ikametgahının bulunduğu yerdeki idare mahkemesidir.

*

Davacılar tarafından, Hakkari Dağ ve Komando Tugayı 2. Dağ ve Komando Tabur Komutanlığı emrinde Uzman Çavuş olarak görevini yapmakta iken katıldığı Şht.P.Uzm.Çvş. Gökhan KURAK-2 Operasyonunda çıkan çatışma sonucu 27/04/2018 tarihinde şehit olan Piyade Uzman Çavuş M.Y.'nin vefatında davalı idarenin tazmin sorumluluğu bulunduğundan bahisle, olay nedeniyle yaşanan elem ve ızdıraba karşılık olarak eşi H.Y. için 150.000,00 TL, çocukları olan diğer iki davacı için ise ayrı ayrı 125.000,00 TL olmak üzere toplam 400.000,00 TL manevi tazminatın olay tarihinden itibaren işletilecek yasal faiziyle birlikte ödenmesine karar verilmesi istemiyle Milli Savunma Bakanlığına karşı açılan davada; Danıştay 10.Dairesinin 28.11.2019 tarih E:2019/11537-K:2019/8974 sayılı kararıyla; davacıların yakınının, Hakkari Dağ ve Komando Tugayı 2. Dağ ve Komando Tabur Komutanlığı emrinde görev yaparken, 27/04/2018 tarihinde Şemdinli Kanirash/Dayla Dağı bölgesinde yürütülen operasyonda bölücü terör örgütü unsurları ile yaşanan çatışma esnasında şehit düştüğü, davalı idarece gönderilen belgelere göre olayın "Irak'ın kuzey sınırları" içerisinde gerçekleştiği, olayda istenen tazminatın dayandırıldığı eylemin yurtdışında gerçekleştiği dikkate alındığında, 2577 sayılı Kanun'un 36. maddesinin (a) ve (b) bentlerinin uygulanmasına olanak olmayan uyuşmazlığın çözümünde; 2577 sayılı Ka-

nun'un 36. maddesinin (c) bendi uyarınca davacıların ikamet ettiği Ankara ilindeki idare mahkemesi olan Ankara İdare Mahkemesinin yetkili olduğuna karar vermiştir.

Bunlarla birlikte mahkemelerin kendilerini yetkili görmemeleri durumlarında yetki ret-gönderme kararları verdiklerini, dosyanın gönderildiği mahkemenin de kendini yetkisiz görmesi durumunda da yetki ret kararı verilerek yetkili yargı yerinin belirlenmesi için dosyanın aynı bölge idare mahkemesi yargı yetki alanında ise ilgili bölge idare mahkemesine, farklı bölge idare mahkemesi yargı yetki alanında ise Danıştay'a dosyanın gönderilmesi gerektiğini belirtmek isteriz.

Ayrıca yetkili yargı yerinin belirlenmesi konusunda da aşağıdaki örnek uygulamaları da paylaşmakta fayda görmekteyiz.

D- Uygulamadan Örnekler ve Danıştay Dairelerinin Görüşleri

- 1- Muvafakat vermeme, atama talebinin reddi, atama cihetiyle yapılacak işlem bulunmadığı şeklinde tesis edilen işlemlerde, KPSS ile başka kuruma yapılan atama taleplerinin reddinde Danıştay; kamu görevlilerinin nakilleri kavramını geniş yorumlayarak naklen atama isteminin reddi, kurumlar arası naklen atanma istemine muvafakat verilmemesi gibi kamu görevlisinin naklen atanamaması sonucunu doğuran idari işlemlere karşı açılan iptal davalarında yetkili mahkemenin İYUK 'un 33/1. maddesine göre belirlenmesi gerektiğine karar vermektedir. Ancak bunu sadece görevli bulunduğu yer mahkemesi olarak yorumlamaktadır. Yani atanmak istediği yer mahkemesini seçimlik hak vermemektedir. Danıştay 2. ve 5. Dairenin kararları da bu yöndedir.
2. Danıştay'ın açıktan (ilk defa) atanma istemlerinin reddine ilişkin açılan iptal davalarında görüşü farklılaşmaktadır. Bu durumda 2577 sayılı Kanun'un 32/1. maddesi uyarınca, davacının "açıktan atama" niteliğindeki istemi hakkında karar vermeye yetkili olan idarenin bulunduğu yer mahkemesi yetkili kabul edilmektedir.

3. Başka kadroya ya da sınıfa atanma talepleri ilgili olarak da İYUK 'un 33/1. maddesine göre belirlenmesi gerektiğine karar verilmektedir.
4. Görev yeri olarak, davacının asıl kadrosunun bulunduğu yer mahkemesi kabul edilmiştir. Dolayısıyla atamasının yapılmasına rağmen, daha ilişkisini kesmeden ilk yapılan atama geri alınarak başka yere atanması durumunda, eski görev yeri olarak kadrosunun bulunduğu yer mahkemesi kabul edilmektedir.
5. Görevde yükselmeye ilişkin yazılı sınavın ya da yazılı sınavda sorunun iptali istemiyle açılan davada, İYUK m. 32 uygulanacaktır.
6. Sözlü sınav ve mülakatın iptali isteniyorsa, İYUK m. 33/3 uygulanacak ancak sadece başarısız sayılmasına ilişkin olmayıp herkese yönelik olarak yapılan sınavın iptali isteniyorsa İYUK m. 32 Uygulama alanı bulacaktır.
7. Adaylıktan sonra yapılan mesleki yeterlilik sınavının iptali istemiyle açılan davalarda İYUK m. 32 uygulanacaktır.
8. Danıştay 12. Daire lojman özlük hakkıdır yaklaşımıyla 33/ 3 uygulanmalı derken bu görüşünden dönüp İYUK 32 yetkili demektedir.
9. Danıştay 12. Daire ve (öncesinde 11 Daire) vazife malullüğü ve idari polislik ile ilgili talepler de İYUK m. 33/3 derken, görüşünden dönerek bundan böyle 32.madde uygulanmalıdır görüşündedir.
- 10.Kamu zararından doğan borcu çıkarılmasına ilişkin işlemde 12. Daire İYUK m. 32 kapsamda derken 2. Daire 33/3 kapsamında davacının görev yaptığı yerin idari yargı yetkisi bakımından bağlı olduğu yer idare mahkemesi olduğu görüşündedir.
- 11.Geçici işçinin daimi kadroya geçişinde 12 Daire İYUK m.32 kapsamda derken, 2. Daire 33/3 kapsamında davacının görev yaptığı yerin idari yargı yetkisi bakımından bağlı olduğu yer idare mahkemesi olduğunu belirtmektedir.

12. Danıştay 11. Daire vekalet aylığının ödenmemesinden doğan davalarda 2577 sayılı Kanun'un 33. maddesinin 3. fıkrası uyarınca, kamu görevlilerinin intibak, özlük ve diğer parasal haklarına ilişkin olduğu anlaşılan uyuşmazlığın görüm ve çözümünde ilgilin görevli bulunduğu yer derken 12. Daire bu görüşten dönerek 2577 sayılı Kanun'un 36. maddesi uygulanmalı görüşündedir.
13. 2577 sayılı Kanun'un 33/3. maddesi kapsamında bulunan uyuşmazlıkların görüm ve çözümünde yetkili mahkeme, ilgilinin görevli bulunduğu yer idare mahkemesi olmakla birlikte, "görevli bulunulan yer" ibaresinden, kadro ve özlük hakları bakımından bağlı olunan asıl görev yerinin anlaşılması gerekmektedir. Ancak 12. Daire'nin bu görüşten ayrılarak fiilen görev yaptığı yer yetkilidir demektedir.
14. Danıştay 5. Daire, kamu görevinden çıkarılmadan ya da emekli olmadan önceki dönemdeki birtakım işlemlere karşı açılan davalarda; 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 33. maddesinin 3. fıkrası gereğince davacının son görev yaptığı yer yetkilidir derken, 12. Daire burada da diğer dairelerden ayrı düşerek dava tarihi itibarı ile kamu görevlisi olmadığı dikkate alındığında söz konusu uyuşmazlığın çözümünde 2577 sayılı Kanun'un 32. maddesinin 1. fıkrası uyarınca, davacı hakkında idari işlemi tesis eden yer mahkemesi yetkilidir görüşünde olmuştur.
15. Çekilmiş sayılma, istifa, sözleşmenin feshedilmesi, adaylığa son verilmesi, DMK.98/b, 33/2 kapsamında değerlendirilmektedir.
16. Malülen emeklilikte Danıştay 12. Daire, (Kapatılan 11. Daire'nin) 33/2 kapsamında olduğu yönündeki görüşünden dönerek İYUK m. 32 kapsamında olduğunu kabul etmektedir. Aynı şekilde emekli edilme işleminin iptal edilerek naklen atanma talebinin reddi de aynı şekilde kabul edilmektedir.
17. İYUK m. 33/3 kapsamın açılacak davalarda; henüz başlamamış olsa bile ataması yapılmışsa, atamasının yapıldığı yer yetkili olduğu belirtilmektedir.

- 18.Maden mevzuatından doğan davalarda, taşınmazın bulunduğu yer kabul edilirken ödeme emrinde, 8. daire son tarihli kararlarında taşınmazın bulunduğuna yer mahkemesi yetkili olduğu görüşünden dönerek İYUK m. 32 uygulanmalıdır demıştır. Maden mevzuatından doğan idari para cezalarında ise, ikili ayırım yapılarak taşınmaza ilişkin olmayan örneğin elektronik posta adresi (KEP) 3213 sayılı Kanun'un Ek-18. maddesinde belirtilen sürede bildirilmediğinden bahisle bahisle verilen cezalarda İYUK m32; diğer durumlarda İYUK m. 34 uygulanmalı görüşünü belirtmiştir.
- 19.Mühürleme de talimat üzerine yapılan mühürlemede İYUK m. 32
- 20.Çitçi kayıt sisteminden doğan davalarda İYUK m.34
- 21.Ruhsat, izin başvurularında ya da bunların iptalinde 8. Daire ikili ayırım yapıyor. Doğrudan taşınmazda aranan koşullarla ilgili ise taşınmazın bulunduğu yer, aksi halde İYUK.m.32 diyor. Özel hastaneye ilişkin olarak kapatılan 15. Daire İYUK m. 32 diyordu. Bu konuda yeni tarihli bir karara rastlanmamıştır. Çalışma ruhsatının iptalinde de İYUK.m.32 olduğu kabul edilmektedir.
- 22.Danıştay bayillik lisansı için açılan davalarda İYUK m.32
- 23.Danıştay 14. Daire (şimdi 6. Daire) Turizm Yatırım ve Turizm İşleme Belgeleri için İYUK m. 34 Ancak Danıştay 10. ve 13. Daireler 4733 sayılı Yasa'dan kaynaklanan bu belgelerin iptali için davalarda İYUK m. 32 görüşündedir.
- 24.Tarihi eserlerde taşınmazın bulunduğu yer mahkemesinin yetkili olduğu kabul edilmektedir.
- 25.Askere sevk işlemi, pasaporta el koyma, teminat mektubundan doğan tazminat davalarda işlemi tesis eden idarenin bulunduğu yer idare mahkemesi yetkilidir.
- 26.Kaçak araç nedeniyle doğan tazminat davalarda; 10. Daire ilk gümrük girişi, yoksa il trafik tescil işleminin yapıldığı yer, yetkili demekte, 8. Daire ise şase numarasının değiştirilmesi

kaynaklı tazminat davalarında son tescil yeri olarak kabul etmektedir.

- 27.Yapılması gereken işlemin (ya da denetiminin) yapılmaması nedeniyle doğan tazminata davalarında işlemi yapmakla yetkili olan idarenin bulunduğu yer mahkemesi olduğunu kabul etmektedir.
- 28.Mobbing nedeniyle açılan tazminat davalarında eylemin yapıldığı yer idare mahkemesi yetkili denilmektedir.
- 29.Sağlık tazminat davalarında, birden fazla yere yayıldığı durumlarda, 15. Daire eylemin başladığı yer derken 10.Daire son tarihli kararlarında eylemin yoğunlaştığı ve sona erdiği yer idare mahkemesinin yetkili olduğunu kabul etmekte ve yine askerlik hizmeti sırasında gerçekleşen eylemden ötürü tazminat isteminde eylemin yoğunlaştığı ve sona erdiği yer mahkemesi yetkilidir, demektedir.
- 30.Tazminata neden eylem yurtdışında gerçekleşmişse 36/ c uyarınca davacının ikametgahının bulunduğu yer mahkemesinin yetkili olduğu kabul edilmektedir.
- 31.Tazminat davalarında Danıştay, yetkinin kesin ve net olarak belirlenemeyen durumlarda 36/ c uyarınca davacının ikametgahının bulunduğu yer idare mahkemesinin yetkili olduğu görüşündedir.
- 32.Mahkeme kararının uygulanmaması ya da iptal kararından sonra açılan davalarda, iptal kararını veren mahkemenin bulunduğu yer mahkemesinin yetkili olduğu kabul edilmektedir.



Bu Proje, Avrupa Birliği, Türkiye Cumhuriyeti ve Avrupa Konseyi tarafından birlikte finanse edilmektedir.



Bu Rehber El Kitabı İdari Yargının Etkinliğinin Artırılması ve Danıştayın Kurumsal Kapasitesinin Güçlendirilmesi Projesi kapsamında, seçilen pilot mahkemelerin hâkimleri tarafından ve çalışma gruplarının katkıları ile hazırlanmıştır.

Proje kapsamında, altı rehber el kitabından oluşan "İdari Yargılama Usulü El Kitapları Serisi" hazırlanmıştır.

1. İdare Mahkemelerinde Görev
2. İdare Mahkemelerinde Yetki
3. İdare Mahkemelerinde Ehliyet
4. İdare Mahkemelerinde Süre
5. İdare Mahkemelerinde Kesin ve Yürütülmesi Zorunlu İşlem
6. İdare Mahkemelerinde Husumet

Bu Rehber El Kitapları'nın amacı 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'na göre ilgili idare mahkemelerinde görülecek davaların yargılama sürecinde zaman ve iş kaybını en aza indirmenin yanı sıra mahkemeye erişimi kolay ve yargılamayı etkili kılmaktır.

"İdari Yargının Etkinliğinin Artırılması ve Danıştayın Kurumsal Kapasitesinin Güçlendirilmesi" Ortak Projesi Avrupa Birliği, Türkiye Cumhuriyeti ve Avrupa Konseyi tarafından ortaklaşa finanse edilmekte ve Avrupa Konseyi tarafından yürütülmektedir. Türkiye Cumhuriyeti Adalet Bakanlığı Hukuk İşleri Genel Müdürlüğü, Projenin nihai faydalanıcı kurumudur. Bu Projenin sözleşme makamı Merkezi Finans ve İhale Birimidir.

TUR

İDARİ YARGININ ETKİNLİĞİNİN ARTIRILMASI VE DANIşTAYIN KURUMSAL KAPASİTESİNİN GÜÇLENDİRİLMESİ PROJESİ



www.coe.int/tr/web/ankara



Avrupa Konseyi, Avrupa kıtasının önde gelen insan hakları kuruluşudur. Kuruluş bünyesinde 46 ye devlet bulunmaktadır. Avrupa Konseyi ye devletlerinin tamamı; insan hakları, demokrasi ve hukukun üstünlüğünün korunmasını teminat altına almak üzere tasarlanmış olan Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'ni imzalamıştır. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Sözleşmesi'nin ye devletlerdeki uygulamasını denetler.